

Рекомендована література та ресурси

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ассман А. Новое недовольство мемориальной культурой / пер. с нем. Б. Хлебникова. – Москва: Новое литературное обозрение, 2016. – 232 с.
2. Бабий Яр – пам'ять и беспам'ятство (сайт, присвячений дискусії щодо проекту будівництва у Бабиному Яру єврейського общинно-культурного центру «Спадщина»): <http://babiyar-diskus.narod.ru>.
3. Бабий Яр: Книга памяти / сост. И. М. Левитас. – Киев: Сталь, 2005. – 570 с.
4. Бабий Яр: человек, власть, история: документы и материалы: в 5 кн. – Кн. 1: Историческая топография и хронология событий / сост. Т. Евстафьева, В. Нахманович. – Киев: Внешторгиздат, 2004. – 597 с.: ил.: карты.
5. Бабин Яр: історія і пам'ять / за ред. В. Гриневича, П.-Р. Маг'очія. – Київ: Дух і Літера, 2016. – 352 с.
6. Бабин Яр: масове убивство і пам'ять про нього: матеріали міжнародної наукової конференції 24–25 жовтня 2011 р., м. Київ. – Вид. 2-ге, допов. – Київ: Укр. центр вивчення історії Голокосту, Громад. комітет для вшанування пам'яті жертв Бабиного яру, 2017. – 288 с.
7. Бабин Яр: пам'ять на тлі історії: альбом-каталог мультимедійної виставки до 75-річчя трагедії Бабиного Яру / упор. В. Нахманович. – Київ: Laurus, 2017. – 252 с.
8. Будник Д., Капер Я. Ничто не забыто: Еврейские судьбы в Киеве, 1941–1943. – Konstanz: Hartung-Gorre, 1993. – 319 с.
9. Вронська Т. Заручники тоталітарного режиму: репресії проти родин «ворогів народу» в Україні (1917–1953 рр.) / НАН України. Інститут історії України; Служба безпеки України. Інститут дослідження проблем державної безпеки. – Київ: Інститут історії України, 2009. – 486 с.
10. Громадський комітет для вшанування пам'яті жертв Бабиного Яру (офіційний сайт): <http://www.kby.kiev.ua>.
11. Гуменна Д. Хрещатий Яр (Київ 1941–1943): роман-хроніка – Київ: Вид-во ім. О. Теліги, 2001. – 408 с.
12. Дзюба І. Виступ у 25-ті роковини розстрілів у Бабиному Яру: <http://ua.judaicacenter.kiev.ua/tekst-vistupu-ivana-dzyubi-u-25-ti-rokovini-rozstriliv-u-abinomu-yaru>.
13. Диамант Э. Бабий Яр, или Память о том, как в народ превращалось строптивное племя: <http://www.kby.kiev.ua/komitet/ru/history/art00065.html>.
14. Касьянов Г. Исторична політика 1990-х – поч. XXI ст.: Україна та пострадянський простір // *Україна модерна*. – 2014. – № 21. – С. 135–159.
15. Київ: війна, влада, суспільство. 1939–1945 рр.: За документами радянських спецслужб та нацистської окупаційної адміністрації / авт. та упор. Т. В. Вронська, Т. В. Заболотна, А. В. Кентій, С. А. Кокін, О. Є. Лисенко, Т. В. Пастушенко. – Київ.: Темпора, 2014. – 864 с.
16. Киридон А. Гетеротопії пам'яті: Теоретико-методологічні проблеми студій пам'яті. – Київ: Ніка-Центр, 2016. – 320 с.
17. Книга памяти. (Имена погибших в Бабьем Яру) / сост. И. А. Заславский. – Киев: Обериг, 1991. – 226 с.
18. Книга памяти: Бабий Яр / авт.-сост. И. М. Левитас. – Киев, 1999. – 300 с.
19. Книга Скорботи України – місто-герой Київ / ред. колегія: голова О. С. Яковенко, заст. гол. О. П. Биструшкін, І. М. Красильников, П. П. Панченко, відп. секр. Г. Є. Ясев. – Київ: Книга Пам'яті України, 2003. – 724 с.
20. Коннертон П. Як суспільства пам'ятають / пер. з англ. С. Шліпченко. – Київ: Ніка-Центр,

2004. – 184 с.

21. Концепція створення державного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр» (проект) // Друга світова війна і доля народів України: матеріали 2-ї Всеукраїнської наукової конференції, м. Київ, 30–31 жовтня 2006 р. – Київ, 2007. – С. 403–410.
22. *Костырченко Г.* Сталин против «космополитов». Власть и еврейская интеллигенция в СССР. – Москва: РОССПЭН, 2010. – 415 с.
23. *Кот С.* Підпілля ОУН в окупованому Києві. 1941–1943 // Друга світова війна і доля народів України: матеріали Всеукраїнської наукової конференції, Київ, 23–24 червня 2005 р. – Київ: Сфера, 2005. – С. 126–140.
24. *Кот С., Криворучко К.* Згадаймо всіх поіменно // *Українське слово*. – 2003. – 2–8 жовтня.
25. *Круглов А.* «Schießt ihn Tot»: роль штаба Екельна и подчиненных ему подразделений в истреблении евреев Украины летом и осенью 1941 г. // *Проблеми історії Голокосту (Дніпропетровськ)*. – 2006. – № 3. – С. 26–30.
26. *Круглов А.* О количестве евреев, уничтоженных айнзатцгруппами в 1941–1943 гг. // *Науковий часопис «Голокост і сучасність. Студії в Україні і світі»*. – 2008. – № 1 (3). – С. 39–64.
27. *Круглов А.* Трагедия Бабьего Яра в немецких документах. – Днепропетровск: Центр «Ткума»; Лира, 2011. – 140 с.
28. *Кузнецов А. В.* Бабий Яр: роман-документ. – Киев: Саммит-книга, 2008. – 368 с.
29. Куренівська трагедія 13 березня 1961 р. у Києві: причини, обставини, наслідки: документи і матеріали / упор. В. М. Даниленко (кер.), В. О. Крупина, М. К. Смольницька, Н. М. Хоменко. – Київ: Ін-т історії України НАНУ, 2012. – 548 с.
30. *Левитас И. М.* Бабий Яр: трагедия, история, память. – Киев: НИМЗК «Бабий Яр», 2011. – 618 с.
31. *Левитас Ф., Шимановский М.* Бабий Яр: Страницы трагедии. – Киев: Слід, 1991. – 54 с.
32. *Малаков Д.* Київ. 1939–1945. Фотоальбом. – Київ: Кий, 2005. – 464 с.: іл.
33. *Малаков Д.* Кияни. Війна. Німці. – Київ: Амадей, 2008. – 364 с.
34. *Медведев. Р.* О Сталине и сталинизме. – Москва: Прогресс, 1990. – 488 с.
35. На зов Києва: Український націоналізм у II світовій війні / ред. К. Мельник, О. Лашенко, В. Верига. – Київ: Дніпро, 1994. – 540 с.
36. Навеки в пам'яті. Мартиролог жертв нацистського геноцида в Бабьем Яру / ред. А. Шлаен, А. Малицкая. – Киев: Абрис, 1995. – 176 с.
37. *Нахманович В. Р.* Бабин Яр. Історія. Сучасність. Майбутнє?.. (Роздуми до 70-річчя київської масакри 29–30 вересня 1941 р.) // *Український історичний журнал*. – 2011. – № 6. – С. 105–121.
38. *Нахманович В.* «Еврейская улица» и ее «герои». Групповой портрет в интерьере Бабьего Яра // *Форум націй*. – 2003. – № 3 (10): Спец. вип.: Бабин Яр. – Лют.
39. *Нахманович В.* Буковинський курінь і масові розстріли євреїв Києва восени 1941 р. // *Український історичний журнал*. – 2007. – № 3. – С. 76–97.
40. *Нахманович В.* До питання про склад учасників каральних акцій в окупованому Києві (1941–1943) // Друга світова війна і доля народів України: матеріали 2-ї Всеукраїнської наукової конференції, м. Київ, 30–31 жовтня 2006 р. – Київ: Зовнішторгвидав, 2007. – С. 227–262.
41. *Нахманович В.* Українсько-єврейське порозуміння потребує світоглядних змін. Інтерв'ю А. Портнова // *Historians.in.ua*. – 2013. – 27 верес.: <http://historians.in.ua/index.php/en/zabuti-zertvy-viyny/866-vitalii-nakhmanovych-ukrainsko-ievreiske-porozuminnia-potrebuie-svitohliadnykh-zmin>.
42. *Нахманович В. Р.* Голокост як наукова і світоглядна проблема. Погляд з України // *Україна в Другій світовій війні: погляд з XXI століття: Іст. нариси: у 2 кн.* – Київ: НАН України; Ін-т іст. України; Наукова думка, 2011. – Кн. 2. – С. 802–863.
43. *Нахманович В. Р.* Голокост: у пошуках парадигми пам'яті // *Боротьба за Україну в*

- 1943–1944 роках: влада, збройні сили, суспільство: збірник наук. праць. – Київ: Ін-т історії України НАНУ, 2014. – С. 578–586.
44. Національний історико-меморіальний заповідник «Бабин Яр» (офіційний сайт): <http://babyn-yar.gov.ua>.
  45. Некрасов В. Почему это не сделано? // *Литературная газета*. – 1959. – 10 окт.
  46. Нора П. Всемирное торжество памяти // *Неприкосновенный запас*. – 2005. – № 2–3 (40–41).
  47. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. – Київ: Кліо, 2013. – 272 с.
  48. Память Бабьего Яра: Книга-мартиролог / сост. В. А. Згурский. – Киев: Газети «Хвилина мовчання» і «Молода гвардія», 1991. – 96 с.
  49. Пастушенко Т. Табори для радянських військовополонених у Києві, 1941–1943 рр. // *Historians.in.ua*. – 2014. – 26 верес.: <http://historians.in.ua/index.php/en/zabuti-zertvy-viyny/1275-tetiana-pastushenko-tabory-dlia-radianskykh-viiskovopolonenykh-u-kyievi-1941-1943-rr>.
  50. Переслідування та вбивства ромів на теренах України у часи Другої світової війни: збірник документів, матеріалів та спогадів / автор-упорядник М. Тяглий. – Київ: Український центр вивчення історії Голокосту, 2013. – 208 с.
  51. Петрашевич Ю. Тіні Бабиного Яру: Нові факти і свідчення очевидців // *Київ*. – 1994. – № 1. – С. 95–101; № 2. – С. 95–104; № 3/4. – С. 127–136; № 5/6. – С. 100–112.
  52. Петровська К. Мабуть Естер / Пер. з нім. Ю. Прохаська. – Чернівці: Книги-XXI, 2015. – 228 с.
  53. Подвиг на віки: Книга Пам'яті України – місто-герой Київ / ред. колегія: голова А. І. Тимчик, заст. гол. О. П. Биструшкін, В. Г. Іващенко, П. П. Панченко, відп. секр. Г. Є. Ясев. – Київ: Книга Пам'яті України, 2000. – 906 с.
  54. Поллак М. Отруєні пейзажі / Пер. з нім. Н. Ваховської. – Чернівці: Книги-XXI, 2015. – 112 с.
  55. Пристайко В. І. Чи був «матч смерті»? Документи свідчать. – Київ: ЕксОб, 2006. – 176 с.
  56. Проценко Л. А. Історія Київського некрополя. – Київ, 1995. – 414 с.
  57. Рикёр П. Память, история, забвение. – Москва: Издательство гуманитарной литературы, 2004. – 728 р.
  58. Рыбачук А. Ф., Мельниченко В. В. «Когда рушится мир...»: Книга-реквием – книга-памятник. – Киев: Юринформ, 1991. – 79 с.
  59. Рубинштейн Д. Разгром еврейского антифашистского комитета. – Москва: Академический проект, 2002. – 152 с.
  60. Сборник документов и материалов об уничтожении нацистами евреев Украины в 1941–1944 годах / сост. А. Круглов. – Киев: Ин-т иудаики, 2002. – 486 с.
  61. Слободянюк Н., Лысенко А. Советское подполье Киева (1941–1943 гг.): человеческое измерение. – Saarbrücken: Palmarium Academic Publishing, 2014. – 168 с.
  62. Спогади Анатолія Подольського. Бути євреєм у повоєнній Україні: родинна пам'ять про Голокост і радянська єврейська ідентичність: <http://www.historians.in.ua/index.php/en/intervyu/2112-spohady-anatoliia-podolskoho-buty-ievr-eiem-u-povoienanii-ukraini-rodynna-pamiat-pro-holokost-i-radianska-ievreiska-identychnist>.
  63. Тваринський В. Відлуння Бабиного Яру, або в чому звинувачувались працівники Павлівської психіатричної лікарні // З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. – 1994. – № 1. – С. 64–69.
  64. У вічному боргу: Книга Пам'яті України – місто-герой Київ / ред. колегія: голова І. П. Данькевич, заст. гол. О. П. Биструшкін, С. В. Григор'єв, П. П. Панченко, відп. секретар Г. Є. Ясев. – Київ: Книга Пам'яті України, 2005. – 772 с.
  65. Український центр вивчення історії Голокосту (офіційний сайт): www.holocaust.kiev.ua.
  66. Хальбвакс М. Коллективная и историческая память // *Неприкосновенный запас*. – 2005. – № 2–3 (40–41): <http://magazines.russ.ru/nz/2005/2/ha2.html>.
  67. Хейфец М. Украинские силуэты. – Харьков: Фолио, 2000. – 296 с.
  68. Шлаен А. Бабий Яр: Худож. публицистика. – Киев: Абрис, 1985. – 416 с.